

Eurytmi

Uttale: eurytm'i. Etymologi: av gr. 'harmonisk, rytmisk bevegelse'

Eurytmi, en bevegelseskunst initiert av Rudolf Steiner i 1912. Foruten scenekunst benyttes eurytmien innenfor pedagogikk og terapi, samt innen bedriftsrådgiving og organisasjonsutvikling, ofte kalt sosialeurytmi.

Eurytmiens intensjon er å synliggjøre musikkens og språkets verden gjennom forskjellige typer bevegelser. Ved å trenge stadig dypere inn i menneskets bevegelsesmuligheter skal toner, ord, stemninger og dynamikk i språk og musikk kunne bli transparente både for den som utøver og den som ser eurytmi. Slik Johann Wolfgang von Goethe uttrykte at «øyet kan skue lyset fordi det selv er av lysnatur» mente Steiner at musikkens og språkets organisme og lovmessighet finnes i mennesket selv. Å bringe disse sammen er eurytmiens mål.

Man skiller mellom lyd- og toneurytmi. De eurytmistiske lydgestene er arbeidet frem ut fra det Steiner kaller plastiske formkrefter i språket. Vokaler, konsonanter og diftonger har sine egne bevegelsesuttrykk, det samme gjelder rytmer og stemninger i dikt og drama. I toneurytmien blir blant annet intervallenes matematiske forhold uttrykt gjennom tilsvarende forhold i mennesket selv. Eurytmisten arbeider seg skritt for skritt inn i rytme, takt, melodi, dynamikk, harmonier og disharmonier for å kunne gi et kroppslig uttrykk for det som lever i musikken.

Eurytmi som scenekunst

Det finnes en rekke eurytmiensembler i verden. I Norge finnes for tiden to – Oslo Eurytmiensemble og BOREAS-ensemblet. Uttrykket i en eurytmiforestilling vil variere sterkt avhengig av ensembles stil og kunstneriske intensjoner. De musikalske og språklige uttrykk kan ved en forestilling være enkle, ved andre forestillinger mer omfattende, for eksempel ved bruk av symfoniorkestre og større talekor. Et viktig virkemiddel utenom selve bevegelsen er skiftende fargesettinger både når det gjelder scenerom og kostymer.

Eurytmi som terapi

Den såkalte helseeurytmien er en del av et større antroposofisk medisin- og terapitilbud. Her samarbeider lege og helseeurytmist om å utvikle en bevegelsesterapi som kan hjelpe frem og styrke helbredende krefter i mennesket. Denne terapiformen brukes ved en rekke steinerskoler, helsepedagogiske hjem, samt sykehus og innen rusomsorg. Gjennom rytmiske, vitaliserende bevegelser skal blokkeringer og begrensninger kunne overvinnes. Eller omvendt; begrensningstvanger skal kunne reduseres ved konturerte og grensedannende bevegelser. Eurytmiterapi har i de senere år vært en voksende næring. En egen utdanning innen helseeurytmi krever et grunnstudium i eurytmi på 4 år samt en tilleggsutdanning på 2 år. I Norden finnes det en helseeurytmi-utdanning i Järna utenfor Stockholm.

Eurytmi som pedagogikk

Eurytmi er et sentralt fag i Steiner-pedagogikken gjennom alle årene fra barnehage til og med videregående trinn. Den pedagogiske eurytmien bestreber seg på å la hele mennesket komme i aktivitet gjennom å tale til både tanke, følelse og vilje. Foruten å øve tilstedeværelse og konsentrasjon skal den pedagogiske eurytmien virke oppfriskende og harmoniserende, samt fremme initiativ og sosial kompetanse og virke fellesskapsdannende. Elevene blir oppøvd til å oppleve dikt og musikk, rytmer og melodier, konsonanter og vokaler, moll og dur, gjennom bevegelser. Målet er at formsans, kropps- og romorientering skal kunne styrkes gjennom øvelse år etter år. Den pedagogiske eurytmien kan også integreres i andre fagområder, for

eksempel geometrien, der elevene foruten å konstruere former på papiret kan oppleve disse gjennom egen bevegelse i større gruppeformer i rommet.

Sosialeurytmi

En vesentlig side ved eurytmien har å gjøre med evnen til å bevege seg sammen med andre. Man beveger seg i et felt som fremmer en balanse mellom å gi og å få, samt en forståelse for hvordan andres og egne intensjoner kan samvirke. På grunnlag av en slik forståelse ble den såkalte bedriftseurytmien utviklet av Annemarie Ehrlich i Nederland. I hennes deltidsutdanning for bedrifts- og sosialeurytmi arbeides det med tre områder – eurytmi på arbeidsplassen, eurytmi på kurser og seminarer og eurytmi på institutter og institusjoner. Sosialeurytmi har også blitt brukt for å styrke selvbilde og sosiale evner for innsatte i fengsler. I Norge gjør SEA – Quinta, som arbeider med organisasjonsutvikling og bedriftsrådgiving, bruk av sosialeurytmi.

Eurytmiutdanning

De finnes i dag på verdensbasis ca 3000 utdannede eurytmister som arbeider innenfor scenekunst, pedagogikk, sosialeurytmi, og helseeurytmi. En eurytmiutdanning er fireårig, i blant med et femte fordypningsår. Grunnutdanningen innebærer foruten en kontinuerlig fordypelse i eurytmi, også en allsidig utdanning innen musikk, språk, fysiologi, antroposofi, kunsthistorie m.m. Etter endt grunnutdanning kan man videreutdanne seg innen helseeurytmi og sosialeurytmi. Det finnes grunnutdanninger i eurytmi i alle verdensdeler. I Norge finnes det en eurytmiutdanning i Oslo, Den Norske Eurytmihøyskole.

Les mer på [Den norske Eurytmihøyskoles hjemmeside](#) eller på hjemmesiden til [Berufsverband der Eurythmisten in Deutschland e.V.](#)

Se også [Oversikt over sceneeurytmi-ensembler i forskjellige land](#)

Forfatter: Frode Barkved